

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра _____ фінансів _____

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

_____ А.Д.Діброва

«20» червня 2019_р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВЕЛЕНО

на засіданні кафедри фінансів

Протокол №11 від 10.06.2019 р.

Завідувач кафедри _____ Н.М.Давиденко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ **фінансовий менеджмент** _____

(назва навчальної дисципліни)

ОС «Магістр»

спеціальність _____ **072 «Фінанси, банківська справа і страхування»**

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____ -

_____ (назва спеціалізації)

факультет _____ **економічний** _____

(назва факультету)

Розробник д.е.н., проф. Давиденко Н.М.

Київ – 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

_____ фінансовий менеджмент _____

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	07 Управління та адміністрування _____ (шифр і назва)	
Спеціальність	_072 «Фінанси, банківська справа і страхування»_ (шифр і назва)	
Освітній ступінь	_____ магістр _____ (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	__120__	
Кількість кредитів ECTS	__4__	
Кількість змістових модулів	__3__	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____-_____ (назва)	
Форма контролю	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	__1__	__2__
Семестр	__1__	__3__
Лекційні заняття	__30__ год.	__8__ год.
Практичні, семінарські заняття	__15__ год.	__6__ год.
Лабораторні заняття	__ - __ год.	__ - __ год.
Самостійна робота	__75__ год.	__106__ год.
Самостійна робота під керівництвом	__ - __	
Індивідуальні завдання	__ - __ год.	__ - __ год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	__3__ год.	
самостійної роботи студента –	__9,5__ год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління фінансами підприємств, практичних навичок їх застосування у різних напрямках фінансової діяльності.

Завданнями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- сутності, мети та функцій управління фінансами підприємств;
- методологічних засад організації управління фінансовою діяльністю підприємств і його методичного інструментарію; «розроблення фінансової стратегії підприємств у взаємозв'язку із місією та загальною корпоративною стратегією їх розвитку;
- управління формуванням та ефективним використанням активів і капіталу підприємств як у цілому, так і по окремих їх видах;
- основ управління інвестиціями підприємств для забезпечення реалізації стратегії їх розвитку;
- управління грошовими потоками підприємств з метою забезпечення їх платоспроможності та фінансової стійкості;
- управління фінансовими ризиками підприємств по окремих видах фінансових операцій та напрямках фінансової діяльності;
- основ антикризового фінансового управління підприємствами, спрямованого на відновлення їх фінансової рівноваги у процесі розвитку.

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких компетенцій:

- уміння формувати систему організаційного та інформаційного забезпечення фінансового менеджменту на підприємстві;
- уміння досліджувати фінансовий стан підприємства, шукати резерви його зміцнення;
- уміння розробляти фінансовий план підприємства у межах окремих підсистем планування та напрямів діяльності;
- уміння застосовувати основні методи аналізу та планування активів підприємства;
- уміння застосовувати основні методи аналізу капіталу, обґрунтування потреби в капіталі, оцінки вартості капіталу та оптимізації його структури;
- уміння здійснювати оцінку ефективності реальних інвестицій формувати програму реальних інвестицій, обґрунтовувати потреби в інвестиційних ресурсах;
- уміння здійснювати оцінку фінансових інвестицій та формувати інвестиційний портфель підприємства;
- уміння застосовувати основні методи аналізу та планування грошових потоків;
- проводити оцінку фінансових ризиків, обґрунтовувати методи нейтралізації та зовнішнього страхування;

- проведення оцінки вірогідності банкрутства та виявляти шляхи та механізми його запобігання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансового менеджменту

Тема лекційного заняття 1. Теоретико–методологічні засади фінансового менеджменту

Сутність фінансового менеджменту. Необхідність і значення фінансового менеджменту. Цілі й задачі, стратегія і тактика фінансового менеджменту. Поєднання стратегії і тактики фінансового менеджменту. Методи і прийоми фінансового менеджменту.

Функції й принципи фінансового менеджменту. Об'єкти фінансового управління. Базові показники, що використовуються у фінансовому менеджменті. Механізм реалізації фінансового менеджменту.

Необхідність і значення визначення вартості грошей у часі. Фактори, що впливають на зміну вартості грошей у часі. Вплив інфляції на зміну вартості грошей. Ризик і його вплив на зміну вартості грошей.

Майбутня вартість грошей та її сутність. Розрахунок майбутньої вартості грошей. Розрахунок майбутньої вартості грошей з урахуванням анюїтетів. Нарахування складних процентів. Таблиці для визначення процентного фактора при розрахунках майбутньої вартості грошей.

Теперішня вартість грошей і її сутність. Розрахунок теперішньої вартості грошей. Розрахунок теперішньої вартості анюїтетів. Теперішня вартість і ставки дисконта. Теперішня вартість різних грошових потоків. Теперішня вартість довічної ренти. Таблиці для визначення процентного фактора при розрахунках теперішньої вартості грошей.

Змістовий модуль 2. Управління активами та капіталом підприємства

Тема лекційного заняття 1. Управління грошовими потоками на підприємстві

Поняття, види та значення грошових потоків для підприємства. Класифікація грошових потоків. Визначення термінів, які використовуються при складанні Звіту про рух грошових коштів (за П(С)БО 4. Види господарської діяльності для складання Звіту про рух грошових коштів. Алгоритм розрахунку руху грошових коштів.

Аналіз грошових потоків підприємства. Методи аналізу грошових потоків. Складові грошових потоків за видами діяльності.

Управління грошовими потоками. Причини недостатності грошових коштів на підприємстві. Прогнозний бюджет грошових коштів. Оптимальний рівень готівки. Модель Баумоля. Модель Міллера – Орра. Джерела фінансування.

Тема лекційного заняття 2. Управління прибутком

Зміст і задачі управління прибутком. Системний підхід до управління прибутком. Інформаційна база управління прибутком.

Управління прибутком від різних видів фінансово-господарської діяльності. Фактори, що впливають на формування прибутку від реалізації продукції. Управління формуванням собівартості. Управління затратами на оплату праці. Варіанти розрахунку прибутку. Ризик отримання прибутку. Гранична виручка і граничні витрати. Порог рентабельності.

Розробка цінової політики та її оптимізація на підприємстві. Вплив інфляції на прибуток. Використання форвардних, ф'ючерсних контрактів, опціонів і їх вплив на формування прибутку.

Політика максимізації прибутку підприємств. Операційний ліверідж.

Сутність і задачі управлінням розподілом прибутку. Фактори, що впливають на розподіл балансового прибутку. Вплив на розподіл прибутку системи оподаткування підприємств. Податковий менеджмент суб'єктів господарювання.

Управління розподілом і використанням чистого прибутку. Аналіз розподілу і використання прибутку. Політика розвитку підприємства при використанні прибутку. Дивідендна політика. Капіталізація доходів працівників підприємств як засіб підвищення ефективності управління прибутком.

Тема лекційного заняття 3. Управління оборотним капіталом

Сутність оборотного капіталу і його роль у забезпеченні підприємницької діяльності. Зміст і задачі управління оборотним капіталом. Забезпечення збалансованості матеріальних фінансових ресурсів.

Принципи визначення потреби в оборотному капіталі господарюючого суб'єкта. Оцінка оборотного капіталу.

Управління розміщенням оборотного капіталу. Ліквідність поточних активів. Управління виробничо-матеріальними запасами. Дебіторська заборгованість. Способи управління дебіторською заборгованістю. Управління грошовими коштами та короткостроковими фінансовими вкладеннями.

Управління джерелами формування оборотного капіталу. Власний оборотний капітал і джерела його формування. Визначення обсягу власного оборотного капіталу підприємства. Фактори, що впливають на його обсяг. Політика підприємства відносно формування власного оборотного капіталу.

Використання позичок коштів для формування оборотного капіталу. Фінансовий кредит як основне джерело формування позичкових коштів. Політика залучення фінансових кредитів. Кредитоспроможність суб'єктів господарювання.

Використання залучених коштів. Формування кредиторської заборгованості. Управління кредиторською заборгованістю.

Оптимізація структури джерел формування оборотного капіталу суб'єктів господарювання з урахуванням форми власності й сфери діяльності.

Тема лекційного заняття 4. Вартість та оптимізація структури капіталу

Сутність капіталу підприємства. Показники, що характеризують стан капіталу. Визначення загальної потреби в капіталі. Фактори, що впливають на загальний розмір капіталу. Власний капітал і його формування. Статутний фонд. Резервні та страхові фонди. Цільові фонди. Амортизаційні відрахування. Нерозподілений прибуток.

Позичковий капітал. Довгострокові фінансові зобов'язання. Короткострокові фінансові зобов'язання.

Залучений капітал. Кредиторська заборгованість.

Вартість капіталу. Вартість капіталу як міра прибутковості. Норма капіталу. Базова концепція визначення вартості капіталу. Фінансовий ризик. Вартість власного капіталу. Вартість акціонерного капіталу. Оцінка позик. Оцінка загальної вартості капіталу. Інфляція та ринкова вартість капіталу. Розрахунок середньозваженої вартості капіталу. Фінансовий ліверідж. Ефект фінансового ліверіджу.

Структура капіталу. Теорія структури капіталу. Фактори, що впливають на структуру капіталу. Оптимізація фінансової структури капіталу. Політика підприємства щодо структури капіталу. Вплив структури капіталу на вартість підприємства.

Тема лекційного заняття 5. Управління інвестиційною діяльністю підприємства

Сутність і значення інвестиційної діяльності підприємства. Форми інвестиційної діяльності. Інвестиції у виробничі фонди. Прямі й портфельні інвестиції. Інвестиції в оборотний капітал. Інноваційна форма інвестицій. Мотивація інвестиційної діяльності. Управління реальними інвестиціями — капіталовкладеннями. Відтворювальна і технологічна структура капітальних вкладень. Розробка й методи оцінки інвестиційних проектів. Критерії відбору. Загальна оцінка інвестиційної привабливості. Ризик в інвестиційній діяльності. Концепція ризику. Класифікація інвестиційних ризиків. Вимір ступеня ризику. Управління зниженням ризиків.

Управління джерелами фінансування капітальних вкладень. Амортизаційна політика підприємства. Прискорена амортизація. Інструменти довготермінового фінансування. Акціонерний капітал. Облігації. Визначення оптимальної структури джерел фінансування капіталовкладень. Прогнозування джерел.

Фінансова інвестиційна діяльність підприємства. Вкладення коштів у цінні папери. Розміщення коштів на депозитних рахунках. Інвестиційний портфель. Принципи формування інвестиційного портфеля. Методи оцінки інвестиційного портфеля з урахуванням ризику. Диверсифікація інвестиційного портфеля. Ризикові інвестиції (венчурний капітал).

Змістовий модуль 3. Фінансовий аналіз та фінансове планування

Тема лекційного заняття 1. Оцінка фінансового стану та фінансове планування діяльності підприємства

Сутність і задачі аналізу фінансових звітів. Види і зміст фінансових звітів. Використання бухгалтерського балансу в управлінні фінансами підприємства.

Методи пошуку резервів поліпшення фінансового стану підприємства. Аналіз майна та капіталу підприємства. Оцінка та управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства. Шляхи їх підвищення.

Управління рентабельністю підприємства та його вплив на конкурентоспроможність. Оцінка і управління фінансовою стійкістю підприємства. Оцінка і шляхи підвищення ринкової активності суб'єктів господарювання.

Сутність і взаємозв'язок фінансового прогнозування і планування. Фінансове прогнозування і планування як важлива умова прийняття управлінських рішень.

Цілі й задачі фінансового прогнозування. Прогнозування фінансових результатів. Розрахунок і аналіз ресурсів, необхідних для реалізації цілей фінансового прогнозування.

Методи фінансового прогнозування. Прогнозування показників балансового звіту. Фінансовий план (баланс доходів і затрат) підприємства — основа управління фінансовими ресурсами підприємства. Управління виконанням фінансового плану.

Оперативне планування надходжень і використання грошових коштів підприємства. Управління вхідними грошовими потоками. Управління вихідними грошовими потоками. Оперативне регулювання поточних надходжень і витрат грошових коштів.

Тема лекційного заняття 2. Дохід і ризик

Поняття ризику і доходу. Види ризиків. Оцінка ризику. Рівень ризику. Вирахування очікуваних доходів за невизначених умов. Середнє квадратичне (стандартне) відхилення як міра ризику. Коефіцієнт варіації співвідношення ризику і доходу. Ризик портфеля. Коефіцієнт варіації і мінливість.

Визначення ризику і віддачі за моделлю оцінки капітальних активів (СAMP). Коефіцієнт бета. Лінія надійності ринку (SML).

Тема лекційного заняття 3. Банкрутство й управління фінансовою санацією підприємства

Поняття і фінансова оцінка банкрутства. Методи прогнозування банкрутства підприємства. Система попереднього регулювання на загрозу банкрутства і комплекс попереджувальних заходів. Фінансові наслідки банкрутства підприємства. Організаційне та фінансове забезпечення ліквідаційних процедур.

Сутність і задачі управління фінансовою санацією підприємств. Вибір ефективних форм фінансової санації. Санаційний контролінг. Внутрішній механізм фінансової стабілізації. Управління залученням зовнішніх фінансових джерел. Держава як сенатор підприємства. Організаційно – фінансове забезпечення реструктуризації підприємств.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	С.р. кер	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансового менеджменту												
Тема 1. Теоретико–методологічні засади фінансового менеджменту	6	2	-	-	-	4	7	1	-	-	-	6
Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту	6	2	-	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	6	2	2	-	-	4	9	1	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	18	6	2	-	-	12	22	2	2	-	-	18
Змістовий модуль 2. Управління активами та капіталом підприємства												
Тема 1. Управління грошовими потоками на підприємстві	12	4	2	-	-	6	11	1	-	-	-	10
Тема 2. Управління прибутком	9	2	1	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Управління оборотним капіталом	9	2	1	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 4. Вартість та оптимізація структури капіталу	14	4	2	-	-	8	15	1	2	-	-	12
Тема 5. Управління інвестиційною діяльністю підприємства	12	2	2	-	-	8	11	1	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	56	14	8	-	-	34	57	3	2	-	-	52
Змістовий модуль 3. Фінансовий аналіз та фінансове планування												
Тема 1. Оцінка фінансового стану та фінансове планування діяльності підприємства	15	4	3	-	-	8	10	1	1	-	-	8
Тема 2. Дохід і ризик	17	4	2	-	-	11	11	2	1	-	-	8
Тема 3. Банкрутство й управління фінансовою санацією підприємства	14	2	-	-	-	12	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 3	46	10	5	-	-	31	27	3	2	-	-	20
Усього годин	120	30	15	-	-	75	120	8	6	-	-	106
Курсовий проект (робота) з (якщо є в робочому навчальному плані)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	120	30	15	-	-	75	120	8	6	-	-	106

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	2
2	Управління грошовими потоками на підприємстві	2
3	Управління прибутком	1
4	Управління оборотним капіталом	1
5	Вартість та оптимізація структури капіталу	2
6	Управління інвестиційною діяльністю підприємства	2
7	Аналіз фінансового стану підприємства	1
8	Фінансове планування і прогнозування діяльності підприємства	2
9	Дохід і ризик	2

1. Здійснити теоретичні дослідження та підготувати доповідь за темою.

1. Передумови виникнення фінансового менеджменту як науки.
2. Теоретичні основи фінансового менеджменту.
3. Суб'єкти й об'єкти фінансового менеджменту.
4. Мета, задачі та функції фінансового менеджменту.
5. Складові фінансової політики підприємства.
6. Стратегічні й тактичні цілі фінансової політики.
7. Фактори, що визначають дивідендну політику підприємства.
8. Стратегія й тактика фінансової політики підприємства.
9. Поняття грошових потоків. Їх класифікація.
10. Поняття операційної, інвестиційної і фінансової діяльності підприємства.
11. Відмінність прямого і непрямого методів розрахунку грошового потоку.
12. Порядок розрахунку операційного і фінансового циклів.
13. Модель Баумоля.
14. Модель Міллера-Орра.
15. Прибуток підприємства. Фактори впливу на прибуток.
16. Класифікація витрат по відношенню до готової продукції.
17. Класифікація витрат за характером поведінки.
18. Поняття й сутність операційного аналізу.
19. Методика визначення точки беззбитковості.
20. Поняття цінової політики підприємства.
21. Напрямки використання прибутку підприємства.
22. Поняття дивідендної політики підприємства.
23. Теорія структури капіталу Міллера-Модільяні.
24. Сутність та структура оборотного капіталу.
25. Поняття норми і нормування.
26. Розрахунок чистого оборотного капіталу методами „знизу” і „зверху”.

- 27.Поняття і порядок розрахунку поточних фінансових потреб підприємства.
- 28.Принцип дорогої закупівлі та дешевого продажу товарів.
- 29.Спонтанне фінансування.
- 30.Облік векселів та факторинг.
- 31.Поняття і складові власного капіталу.
- 32.Поняття ціни капіталу.
- 33.Середньозважена вартість капіталу фірми.
- 34.Переваги та недоліки власного капіталу.
- 35.Поняття інвестиційного проекту.
- 36.Джерела фінансування інвестицій.
- 37.Метод чистого сучасного значення (NPV-метод).
- 38.Внутрішня норма прибутку.
- 39.Ризик як економічна категорія.
- 40.Види ризиків.
- 41.Основні показники оцінки ризиків.
- 42.Правила стратегії ризик-менеджменту.
- 43.Сутність аналізу фінансового стану підприємства.
- 44.Характеристика форм фінансової звітності.
- 45.Показники ліквідності.
- 46.Показники фінансової стійкості.
- 47.Показники ділової активності підприємства.
- 48.Показники ефективності господарської діяльності.
- 49.Заходи прискорення оборотності оборотних коштів.
- 50.Поняття фінансового планування.
- 51.Етапи фінансового планування.
- 52.Види бюджетів, які використовуються на підприємстві.
- 53.Поняття банкрутства і його причини.
- 54.Симптоми фінансової кризи.
- 55.Модель Альтмана.
- 56.Модель Спрінгейта.
- 57.Коефіцієнти, які використовуються вітчизняними аналітиками при прогнозуванні банкрутства.
- 58.Поняття фінансової санації.
- 59.Програма санації.
- 60.Мирова угода.

7. Методи навчання

У процесі викладання курсу и навчання застосовуються наступні методи: індуктивні у дедуктивні методи передання інформації, проблемно-пошуковий метод, методі мотивації учбової діяльності та ін. навчання здійснюється як під керівництвом викладача, так і самостійно.

8. ЗРАЗОК ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС Бакалавр спеціальність <u>Фінанси, банківська</u> <u>справа і страхування</u>	Кафедра Фінансів 2019-2020 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни Фінансовий менеджмент	Затверджую Зав. кафедри _____ (підпис) Давиденко Н.М. 10.06.2019 р.
Екзаменаційні запитання			
1. Середньозважена вартість капіталу фірми 2. Види бюджетів, які використовуються на підприємстві			
Тестові завдання різних типів			
1. Ф'ючерс – це: 1. Інструмент хеджування ризиків, який засвідчує зобов'язання особи придбати (продати) цінні папери, товари або кошти у визначений час та на певних умовах у майбутньому з фіксацією цін такого продажу під час укладання подібного контракту. 2. Інструмент хеджування ризиків, який засвідчує зобов'язання з купівлі (продажу) відповідної кількості базового активу у встановлений час та на визначених умовах у майбутньому з фіксацією ціни активу під час укладання контракту. 3. Інструмент хеджування ризиків, який дає його власнику право (але не зобов'язання) купити або продати цінні папери, товари або валютні цінності за визначеною ціною протягом встановленого періоду. 4. Інструмент хеджування ризиків, зміст якого полягає у здійсненні обмінної операції, за якої контракт придбання (продаж) певної кількості цінних паперів, товарів, коштів або фінансових інструментів супроводжується контрактом на зворотний їх продаж (придбання) на певну дату у майбутньому.			
2. Фінансовий ліверідж – це: 1. Характеристика співвідношення між залученим та власним капіталом. 2. Характеристика співвідношення між постійними та змінними витратами в їх сумі. 3. Складність залучення позикових коштів у зв'язку з низьким рівнем платоспроможності і фінансової стійкості підприємства. 4. Власні оборотні кошти/Залучені кошти.			
3. Рекурсивна процентна ставка розраховується як: 1. Відношенням нарощення, яке називаємо дисконтом, до базової величини. 2. Відношенням нарощення до суми, що повертаємо, або нарощеної величини. 3. Відношення суми доходу, що виплачується за певний інтервал, до величини нарощеної суми, одержаної по закінченні цього інтервалу (у відсотках). 4. Нарахування відсотків декілька разів на рік. 5. Дисконтування на задану ставку і задану кількість періодів.			
4. Коефіцієнт автономії (незалежності) визначається як відношення: 1. Позикові кошти / Власні кошти. 2. Продаж / Матеріальні запаси. 3. Власні оборотні кошти/ Майно підприємства. 4. Поточні пасиви / Зобов'язання перед акціонерами. 5. Запаси та витрати / Активи.			
5. Структура фінансового управління – це: 1. Складова частина фінансової системи держави, її центральна підсистема, через яку здійснюється вплив держави на економічний і соціальний розвиток. 2. Упорядкована сукупність взаємопов'язаних елементів системи, що визначає поділ праці і службових зв'язків між фінансовими підрозділами і працівниками апарату управління з підготовки, прийняття і реалізації управлінських рішень. 3. Комплекс спеціально розроблених і законодавчо закріплених в державі форм і методів створення використання фінансових ресурсів для забезпечення економічного розвитку.			

4. Сфера діяльності, яка включає заходи, методи і форми організації та використання фінансів для забезпечення розвитку підприємства.			
6. Задача. Розрахувати коефіцієнт ефективності грошового потоку підприємства, якщо чистий грошовий потік 76854 тис. грн., валовий негативний грошовий потік 67543 тис. грн. Наведіть алгоритм розрахунку.			
7. Задача. Розрахуйте суму з вихідної суми 250 тис. грн. при розміщенні її в банку на умовах нарахування простих відсотків, якщо річна ставка 17 %, період нарахування 4 роки. Наведіть алгоритм розрахунку.			
8. Задача. Підприємство ТОВ “Злагода” має такий баланс по якому необхідно визначити чистий оборотний капітал.			
АКТИВ		ПАСИВ	
Необоротні активи	810	Статутний капітал	6
Грошові кошти	64	Нерозподілений прибуток	3
Готова продукція	250	Векселі видані	1
Векселі одержані	100	Кредиторська заборгованість	3
Поточні фінансові інвестиції	276	Заборгованість по зарплаті	6
БАЛАНС	1500	БАЛАНС	15

9. Форми контролю

Формами контролю знань студентів є поточний контроль, проміжна атестація та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. Поточний контроль може здійснюватись шляхом усного та письмового опитування, розв’язку тестових завдань, підготовки доповідей та рефератів, виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання.

Проміжна атестація для студентів очної форми навчання має на меті визначити сукупність знань студента з дисципліни по завершенню певного етапу вивчення дисципліни і проводиться у формі контрольних завдань та тестування по кількох темах у вигляді модулів.

Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру для визначення обсягу знань студента по закінченню курсу і здійснюється у формі іспиту (заліку).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України», затвердженого ректором університету 27.02.2019 р., протокол № 7

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів).

10. Методичне забезпечення

1. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент: Підручник. – К.: ТОВ «Задруга», 2012. – 516с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Азаренкова Г. М. Фінансові ресурси та фінансові потоки. Теоретичний аналіз : монографія / Г. М. Азаренкова. – Харків, 2008. – 255 с.
2. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. – К.: Ельга, 2008. – 724 с.
3. Бланк И. А. Управление финансовыми ресурсами. – М. : Омега-Л, 2010. – 767 с.
4. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент: Підручник. – К.: ТОВ «Задруга», 2012. – 516с.
5. Партин Г. О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. для студ. спец. "Фінанси" / Г. О. Партин, Н. Є. Селюченко ; Національний ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2010. - 330 с.
6. Петленко Ю.В.Фінансовий менеджмент. К.: Кондор, 2007. – 298 с.
7. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку: тести: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП “Рута”, 2006. – 180 с.
8. Фінансова стратегія підприємства : монографія / [І. О. Бланк, Г. В. Ситник, О. В. Корольова-Казанська, І. Г. Ганечко] ; за заг. наук. ред. І.О. Бланка. – К. : КНТЕУ, 2009. – 147 с.
9. Фінансовий менеджмент: Підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2008. – 536 с.
10. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / І.О. Школьник, І.М. Боярко, Б.І. Сюркало; за ред. І.О. Школьник. – Суми: Університетська книга, 2009. – 301 с.
11. Фінансовий менеджмент /За ред. С.Я. Салиги, Н.В. Дація, С.О. Корецького. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 273 с.

Допоміжна

- 1.Антикризове управління: Підручник / Під ред Е.М. Короткова. – М.: ІНФРА, 2001. – 432с.
2. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента. Т.1. - К.: Эльга - Н, Ника – центр, 2001. – 536 с.
3. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента. Т.2. - К.: Эльга - Н, Ника – центр, 2001. – 512 с.
4. Бланк И.А. Управление денежными потоками. - К.: Ника – центр, Эльга, 2002. – 736 с.
5. Бланк И.А. Управление капиталом: Учебный курс. – К.: Ника – центр, Эльга, 2004. – 576 с.

6. Бланк И.А. Управление прибылью. – К.: Ника – центр, Эльга, 2002. – 752 с.
7. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов: Пер. с англ. – М.: ЗАО “Олимп-Бизнес”, 1997. – 1120 с.
8. Брігхем Євхен. Основи фінансового менеджменту: Пер. з Англ.. – К.: Молодь, 1997. – 1000 с.
9. Бригхем Ю., Гапенски Л. Финансовый менеджмент: Полный курс: В 2-х Т./Пер. з англ. Под ред. В.В.Ковалева. СПб.: Экономическая школа, 1998. Т.1. ХХХ+497 с.
10. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами: Пер. с англ. / Гл. ред. серии Я.В.Соколов. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 799 с.
11. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 504с.
12. Василик О.Д. Теорія фінансів. – К.: НІОС. – 2001. – 416 с.
13. Давиденко Н.М. Корпоративне управління в акціонерних товариствах / Н.М. Давиденко. Монографія. - К.: [б.в.], 2011. – 356с.
14. Данилюк М.О., Савич В.І. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 204с.
15. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 485с.
16. Коробов М.Я. Фінансово – економічний аналіз діяльності підприємств. – К.: Т – во “Знання”, 2001. – 378 с.
17. Колб Р.В., Родригес Р.Дж. Финансовый менеджмент: Учебник / М.: Издательство “Финпресс”, 2001. – 496с.
18. Крайник О.П., Клепикова З.В. Фінансовий менеджмент. – Київ: “Дакар”, 2000. – 260 с.
19. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз. – Дніпропетровськ: ДАУБП, 2000. – 152 с.
20. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 520с.
21. Кузьменко Л.В., Кузьмін В.В., Шаповалова В.М. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник. – Херсон: Олді – плюс, 2003. – 256с.
22. Немцов В.Д., Довгань Л.Є. „Стратегічний менеджмент” ТОВ „УВПК” ЕксОб”, 2002. – 603 с.
23. Пересада А.А., Коваленко Ю.М., Онікієнко С.В. Інвестиційний аналіз: Підручник. – К.: КНЕУ, 2003. – 485с.
24. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. – К.: Лібра, 2002. – 472с.
25. Рясних Є.Г. Основи фінансового менеджменту. Навчальний посібник. – К.: Скарби, 2003. – 238с.
26. Савчук В.П. Практическая энциклопедия. Финансовый менеджмент. – К.: Издательский дом «Максимум», 2005. – 884с.
27. Савчук В.П. Финансовый менеджмент предприятий: прикладные вопросы с анализом деловых ситуаций. – К.: Издательский дом «Максимум», 2001. – 600с.

28. Стонер Джеймс А.Ф., Долан Едвін Г. Вступ у бізнес. Ред. Й.С.Завадський. – К.: Вид. Європейського університету фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу, 2000. – 752 с.
29. Тарасюк Г.М., Шваб Я.І. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. – К.: “Каравелла”, 2003. – 432с.
30. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб’єктів господарювання: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 554с.
31. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств. – К.: КНЕУ, 2000. – 412 с.
32. Фабоцци Ф. Управление инвестициями: Пер. с англ. – М.: ИНФРА – М, 2000. – XXVIII. – 932с.
33. Фінансова діяльність підприємства: Підручник/ Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 2003. – 384с.
34. Фінансовий менеджмент: / за ред. Кірейцева Г.Г. – Житомир: ЖІТІ, 2004. – 531 с.
35. Фицджеральд Рэй. Управление финансами предприятия для менеджеров. Руководство по планированию, контролю и принятию решений: / Пер. с англ. – Днепропетровск: Баланс – Клуб, 2003. – 456с.
36. Цал – Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз: Навч. посібник. – Київ: ЦУЛ, 2002. – 360с.
37. Ченг Ф. Ли, Джозеф И. Финнерти. Финансы корпораций: Теория, методы и практика. Пер. с англ. – М.: Инфра – М, 2000. – XVIII, 686 с.
38. Черваньов Д.М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств: Навч. посіб. – К.: Знання – Прес, 2003. – 622с.
39. Шеремет А.Д. Методика финансового анализа. М.: Инфра – М, 2000. – 208 с.

15. Інформаційні ресурси

1. www.minfin.gov.ua
2. zakon.rada.gov.ua
3. www.smida.gov.ua
4. <http://www.management.com.ua>
5. <http://www.bank.gov.ua>
6. <http://finance.ua/>
7. <http://bookz.ru/>
8. <http://www.library.by/>
9. <http://www.college.ru/economics/management.html>
10. <http://www.i-u.ru/biblio/>